

Nærings- og fiskeridepartementet
Fiskeri- og havbruksavdelingen

Postboks 8090 Dep
0032 Oslo
Postmottak@nfd.dep.no

Trondheim, 3. desember 2019

Høringssvar: Høring – utkast til forskrift om kapasitetsøkning i norsk lakse- og ørretoppdrett 2019-2020

Innledning:

Sjømatbedriftene viser til høring av 24. oktober 2019 om forslag til forskrift om kapasitetsøkning i produksjonsområder for lakseoppdrett med akseptabel miljøstand.

Sjømatbedriftene avgir med dette følgende høringssvar.

Dette høringsnotatet gjelder forslag til forskrift om kapasitetsøkning i norsk lakse- og ørretoppdrett 2019-2020 for de selskapene som opererer i «grønt» produksjonsområde, eller de som oppfyller kriteriene for unntak i «gult» eller «rødt» produksjonsområde, jmf. produksjonsforskriften § 12.

Vi er gjort kjent med at "fargeleggingen" av de enkelte produksjonsområdene blir foretatt på et senere tidspunkt. Departementet har parallelt også sendt på høring forslag om kapasitetsreduksjon i produksjonsområder med uakseptabel miljøstand.

Bakgrunn

Nytt system for kapasitetsjusteringer i norsk lakse- og ørretoppdrett trådte i kraft 15. oktober 2017. Systemet innebærer at hver tillatelse er hjemmehørende i et av 13 produksjonsområder langs kysten. Innenfor hvert av disse produksjonsområdene vurderes næringens miljøpåvirkning i form av hvordan lakselus påvirker villaksen. Er miljøpåvirkningen akseptabel (grønt) vil næringen kunne tilbys vekst. Er miljøpåvirkningen moderat (gult) kan kapasiteten fryses, og er miljøpåvirkningen uakseptabel (rødt) kan kapasiteten senkes. Systemet blir gjerne omtalt som "trafikklyssystemet", og er forankret i Meld. St. 16 (2014-2015) og Innst. 361 S (2014-2015).

Nærmere om regjeringens forslag

Departementet har besluttet at det skal tildeles 6 pst. kapasitetsøkning i ev. grønne produksjonsområder. I tillegg, men innenfor rammen av 6 pst. i det enkelte området og den enkelte tillatelse, skal det gis tilbud om kapasitetsjustering for de aktørene som oppfyller kravene for unntak. Fordelingen mellom økt kapasitet på eksisterende tillatelser og tildeling av nye tillatelser er ikke bestemt på nåværende tidspunkt, men hovedtrekkene vil være slik:

1. I "grønne" områder skal produksjonskapasiteten økes med totalt 6 pst.
2. Det gis tilbud om en gitt pst. økt kapasitet på hver tillatelse som er hjemmehørende i grønne produksjonsområder. Denne vil fastsettes på et senere tidspunkt.
3. Det gis i tillegg tilbud om kapasitetsøkning for de som oppfyller kravene for unntak i "grønne" produksjonsområder, men ingen tillatelser vil kunne bli økt med mer enn 6 pst. Tilbudet gis basert på innsendte søknader.
4. Det gis også tilbud om 6 pst økt kapasitet på tillatelser i "gule" og "røde" produksjonsområder for de som oppfyller kravene for unntak. Tilbudet gis basert på innsendte søknader.
5. Når tildelingen av økt kapasitet (x pst. + kapasitetsøkning basert på unntaksregler) er gjennomført, tildeles den resterende kapasitetsøkningen som nye tillatelser.
6. Nye tillatelser vil tildeles gjennom auksjon. Departementet vil på et senere tidspunkt sende på høring et forslag til forskrift om tildeling av nye tillatelser, herunder redegjøre for valg av auksjonsformat. Departementet tar sikte på at auksjonen gjennomføres før sommeren 2020.

Sjømatbedriftenes vurdering

Sjømatbedriftene er tilfreds med at Nærings- og fiskeridepartementets innstiller på å tilby 6 pst. kapasitetsøkning i alle «grønne» produksjonsområder, samt de som oppfyller kriteriene for unntak i «gult» og «rødt» produksjonsområde også blir tildelt opptil 6 pst. vekst.

Sjømatbedriftene har merket seg at departementet skriver i høringsutkastet: «Etablerte aktører i ev. «grønne» produksjonsområder vil få tilbud om å øke kapasiteten på eksisterende tillatelser. Den nærmere prosentsatsen vil bli fastsatt på et senere tidspunkt.» Sjømatbedriftene oppfatter at det ikke er gitt at alle etablerte aktører i et grønt område vil få tildelt 6 pst. vekst, men med tanke på forrige tildelingsrunder er det god grunn til å anta at det i realiteten kan bli tilbudt 4. pst, eller 2 pst, og at det resterende blir lagt ut på anbud. Ved at departementet vil komme tilbake på et senere tidspunkt med å fastsette prosentsatsen skaper i denne omgang usikkerhet rundt spørsmålet om hvor mye vekst den enkelte etablerte aktør i grønt område kan påberegne å få tilbudt.

Sjømatbedriftene ber departementet legge til rette for at man tildeler vekst etter følgende prinsipp: Alle etablerte aktører i «grønt» produksjonsområde tilbys 6 pst. vekst, og at denne kan kjøpes til en fastsatt pris. Den tilbudte veksten som ikke benyttes i hvert enkelt område legges ut på anbud.

Ved forrige tildeling tok Sjømatbedriftene til orde for å belønne aktører som driver godt og har akseptabel miljøpåvirkning i «rødt» produksjonsområde, ved at de skulle få ta del i veksten.

Sjømatbedriftene har merket seg at departementet skriver følgende i sitt høringsutkast: «Aktører i røde produksjonsområder, som oppfyller kriteriene for unntak, vil på basis av nærmere angitte regler få fastsatt produksjonskapasitet som unntas fra nedtrekk». Slik sjømatbedriftene oppfatter departementets forslag vil dette medføre følgende, eksempel:

Virksomhet A har i dag konsesjon på 25 tonn. Vedkommende tilbys, etter unntaksbestemmelsen 6 pst. vekst, og vil da få tilbud om å kjøpe 1,5 tonn. Veksten skal unntas fra nedtrekket. Dette betyr at virksomhet A vil få 6 pst nedtrekk på sin gjeldende kapasitet som er 25 tonn. Dette betyr i praksis:

Gjeldende produksjon	=	25 tonn
-Nedtrekk 6 pst.	=	1,5 tonn
+Tilbud om ny kapasitet 6 pst.	=	1,5 tonn

Altså vedkommende aktør i dette tilfellet må kjøpe 6 pst. vekst for å få mulighet til å opprettholde eksisterende produksjon.

For at de virksomheter som har vært gode, gjort jobben, og oppnådd de resultater basert på gjeldende krav som er nedfelt i produksjonsområdeforskriften skal få noe igjen for dette arbeidet, mener Sjømatbedriftene at de må belønnes med å få tilbud om vekst, samtidig som de får beholde den kapasiteten man allerede har.

Sjømatbedriftene viser for øvrig til sitt høringssvar til forskrift om utnyttelse av produksjonskapasitet i produksjonsområder for lakseoppdrett med uakseptabel miljøstandard.

Departementet etterspør også i høringen om å vurdere og gjøre endring i produksjonsområdeforskriften om dødfisk og fisk som er sortert skal tas med i beregningen som en del av tilveksten. Problemstillingen gjelder for å beregne kapasitetsøkning for aktører som får tilbud om økt kapasitet etter unntaksregel.

Sjømatbedriftene mener dette er noe man må utrede nærmere og eventuelt komme tilbake til ved senere tildelingsrunder, og ønsker derfor at man ikke gjør endringer i produksjonsforskriften på dette området i denne omgang.

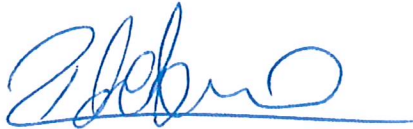
Sjømatbedriftene vil også kommentere erfaringer fra forrige runde. Erfaringer fra siste tildelingsrunde tilsier at det kan ta lang tid før oppdrettere får tatt sin dyrbart ervervede vekst i bruk. Eksempler viser at den fylkeskommunale saksbehandlingen ikke hadde tilstrekkelige ressurser til raskt klarere nye konsesjoner på lokaliteter. Man må i denne runden sørge for den økte MTBen innen noen dager reelt kan nyttiggjøres i produksjonen, og må under ingen omstendigheter forsinkes av ferieavvikling og saksbehandlere som ikke er kjent med auksjonsrunden.

Sjømatbedriftene har mottatt henvendelser fra enkelte medlemsaktører som viser til at de har hatt en miljøpåvirkning som er innenfor de myndighetsfastsatte kravene for de to siste driftsår. I god tro har aktørene lagt til grunn at man er berettiget til å kunne få muligheten til vekst i henhold til unntaksbestemmelsen. Praksisen forvaltningen har valgt å følge ovenfor disse tilfellene er at man har lagt til grunn en lengre periode, enn de to siste driftsårene for sine vurderinger. Sjømatbedriftene mener det er behov for at departementet tydeliggjør praksisen som skal følges, og vi ber i så henseende at man legger til grunn for vurderingene de to siste driftsår.

Sjømatbedriftene anbefaler:

- Sjømatbedriftene er tilfreds med at det legges til rette for at alle grønne produksjonsområder kan sikres en kapasitetsøkning på 6. pst
- Sjømatbedriftene støtter at de som tilfredsstiller krav til vekst i «gul» og «rød» produksjonsområde skal bli tilbudt inntil 6pst. vekst. Men vil påpeke at det bør legges til rette for at de i rødt sone, og som oppfyller kravene til unntaksbestemmelsen ikke får nedtrekk, men får beholde sin eksisterende kapasitet, i tillegg til den veksten som måtte tilbys.

- Sjømatbedriftene viser til at departementet vil komme tilbake til hvilken prosentsats som skal gjelde for vekst i grønne områder. Sjømatbedriftene mener alle etablerte aktører i grønne områder bør tilbys 6 pst. kapasitetsøkning, og at det er den kapasiteten som man ikke takker ja til i det enkelte produksjonsområdet som blir gjenstand for auksjoner sommeren 2020.
- Sjømatbedriftene er kjent med at departementet vil komme tilbake med prisfastsettelsen av veksten. I den sammenheng vil vi påpeke at prisfastsettingen må reflekterer det forhold at mindre familieeide selskaper med lokal forankring også gis en reell mulighet til å delta i den fremtidige veksten. Med dette mener Sjømatbedriftene at man ikke bør sette prisen så høy at de mindre selskapene ikke vil ha mulighet til å delta.
- Vurderingsgrunnlaget for miljøpåvirkning fra oppdretter må tilsvare vurderingsperioden for trafikklyssystemet, altså de to forutgående år.

Robert Eriksson
Administrerende Direktør

Lars Klungreseth
Fagsjef
Havbruk- industrier og eksport

Ragnhild Bergset Elvestad
Leder
Oppdrettsutvalget